

JĚMIS

E tōkiun po kiun vĕh nee to poka' ne poĕ e Jĕmis. A ma nap natnat peo to koman ne pan, e Jĕmis voh vĕh e'e kea sone' pe Ieesu'. E' to kiun ke voh na o kum te' pe Sosoenĕn varih to vaman ne e Ieesu' Kristo. O kum te' poĕ varih to tataum voh ne a ma punis manih pa ma vakihat pe Kristo. Ivĕh, kee te' vakĕkĕh voh ne manih pa ma muhin vakĕkĕh. Ee to te' voh ne pa ma vōōn peo vamanih po te' to vavih vah ne. Manih pe Jĕmis, e' voh a te' apuh to susun voh non manih pa napan va po vaman varih to te' voh ne Jerusalĕm, (Aposol 15:13; 21:18).

Manih po kiun vĕh ne' to vaato suk non a ma taate' vih, ne ea a napan va po vaman se suksuk no. Me e' to vapĕnton hah a ra se pan, ea se vateera' o vaman pea manih pa ma taate' pea. E' to vih non, pa ō no o vaman pea se te' non to vĕknōm, pare' nat non te' non o vaato kora', me a hikta taate' to vataare non. O vaman pamĕh se nōnō va'peh me non a ma kiu vih.

A ma kiun varih to tataki va ne manih pan,

A potan avih, 1:1

Ea se te' vaeō no pa ma punis, ko vaman vakis no, 1:2-8

A soe va pa nap ōt ō, me a nap arus, 1:9-11

A taate' va pa vōknah a punō', 1:12-18

Ea se nat no vapĕpĕnton akuk no a soe, ivĕhkĕk, ea se pĕnton para vatet, 1:19-27

Ea se nat no kiiki no o te' manih po epep vamaĕn, 2:2-13

A taate' kiu se nō va'peh me non o vaman, 2:14-26

Ea se matop vavih no a ma ö toto va pea, 3:1-18

Ea se onoah ee pa ma iu hat va po oeh, me a ma iu hat pe susun po ora' hat. 4:1-17; 5:1-6

Ea se keh te' vaes no para vaman no, ea se sun vakis e no, 5:7-20

A Ö No A Napan Pe Kristo Se Te' Vavih Va Ne

¹ Eö' e JĚmis, a te' kikiu pe SosoenĚn me e Apuh pea e Ieesu' Kristo.

Eö' to kiun ka nōs neöm a havun me pöök vute' va pa napan va IsraĚl to vaman nem e Kristo, to te' vakĚkĚh kĚh nem a muhin koman peöm.

A potan avih rakah manem peöm.

A Ma Punö' To Vakikis A Rora

² KĚn kea me a ma vameneo', po poen ne eöm se taum a ma vu punö', eöm se te' vaeö rakah nem.

³ Suk eöm to nat e nem, a ma punö' poĚ varih to pupunö' ne a ma vaman peöm, marĚn a vakikis a neöm pa sun vakis po vaman, kōm te' nem pa taate' anoeh. ⁴ IvĚh, ke eöm se koe a taate' anoeh, ke' kiu ko vataare a taate' vivihan pa ma tah ne eöm to nonok nem. IvĚh, ke eöm se tavus em o te' natsean to te' me nem a taate' totoopin.

A Te' To Kōkōöt Non Po Kokoman Vih, E' Se Hin E SosoenĚn Ke' He' Poan

⁵ IvĚhkĚk, ta paeh peöm se keh kōkōöt non po nat vih, eöm se hin e SosoenĚn ke' he' a neöm. E SosoenĚn to he'he' non a ma tah peo manih pa napan, pare' te' vaeö e non pa he' a napan kurus. IvĚh, ke' se he' en peöm po nat vih. ⁶ IvĚhkĚk, a tĚĚm ne eöm to hinhin nem e SosoenĚn a tah, eöm se

vaman rakah nem, ko kokoman peöm nat non te' vaponki' non. A te' ponki' kokoman to te' va non manih pa supa vöh tahi', no a tuvuh to te'te' vah non. ⁷⁻⁸ A te' ponki' kokoman pamëh to koman non a poa tah vakëkëh pa pah tëëm, pare' hikta onöt non a koman ta pah tah ne' se nok. E' se nat non koman non pan, e' se kon tane' ta pah tah manih pe Apuh.

E Jëmis To He' A Soe, Suk A Nap Arus Me A Nap Öt Ö

⁹ A napan va po vaman varih o arus, ee se te' vaeö ne. Suk e Sosenën to kë a ëhnëëre. ¹⁰ Ivëhkëk, o te' varih o öt ö vörep, ee se te' vaeö ne, pa ö ne Sosenën to vöknah a ma ëhnëëre. Suk ataeah, a ma te' poë varih to ununun a ma tah peo se mët vamanih pa ma töpka' naon va muhin. ¹¹ A potan se pa vaororan ma', pare' pa varak en pa ma naon. Ka ma töpka' vu'vu' ee, ka ö vëh to vamatan vavih non o töpka' se hik en. E' to vatoe e non pa ö no a nap öt ö vörep se mët a va, ee he te' avoe' e ne pa matop a ma kiu moni' pee.

A Taate' Punö' To Hikta Tane' No Ma' Pe Sosenën

¹² O poen no a punö' to nö ma' po te', kee sun vakis ne, ee se te' vaeö e ne. Ee se keh vaoah voh a punö' pamëh, e Sosenën se voen raeo po to'to' tamoan. E Sosenën to soe vaman voh a tah vëh po te' varih to iu rakah ne poë. ¹³ A punö' se keh tavus manih po te', ee se nat ne soe pan, “E Sosenën to pupunö' a no möm.” Ahik. A taate' hat to hikta antoen non a punö' e Sosenën, me e Sosenën koman to hikta antoen non a punö' ta pah te' pa taate' hat. ¹⁴ Ivëhkëk, a punö' to tatavus

non sih pa napan pa ö no o iu hat koman va pa ma komēere to me ke rae. Kee oon ee po iu hat koman pee. ¹⁵ Ko iu hat pamēh me en pee pa nok a hat, ka hat pu va'puh en, ko vatvus en ma' pa mēt.

¹⁶ Ma kea me kēn vamen, eöm toma' piuk hah kēm po iu hat pamēh. ¹⁷ A ma taate' vih me a ma he' vihvih kurus to tatane' ne ma' manuh pe Sosenēn. A ma he' vih varih to he' ne o maaka to tatane' ne ma' pa Te' vēh to nok voh a ma tah kurus, a potan, me a sivö me o vesun. A ma paeh pee to vapapanih vah e ne sih, pa ö nee to nönö vah ne manih pa akis. Ivēhkēk, e Sosenēn to vatoe tamoan e non, ko he'he' tamoan e non pea pa ma he' vih pe'. ¹⁸ O iu koman pe Sosenēn, ke' he' koe ka ra o to'to' voon manih pa soe man. Ivēh, ka se te' me no a tasun apuh oah manih pa ma moeh tah kurus ne' to nok voh.

A Taate' Pēnton A Soe Ko Vatet

¹⁹ Eöm se nat nem a tah va'ih, a ma kea me kēn vamen, eöm se pēnton soe tamoan rakah nem, ko vavaapun nem pa vaato. Paröm nat nem heheve vēvöhö' nem, ²⁰ suk a taate' heve to hikta onöt non a va'aus a neöm, kōm te' nem po to'to' totoopin vēh ne Sosenēn to iu non. ²¹ Ivēh, ko to'to' peöm se te' tavus kēh non a ma taate' rēhrēh, me a ma vu taate' hat. Kōm se te' nem pa taate' tö, ko öt nem o vavaasis pe Sosenēn vēh, ne' to nep pa ma kupu peöm. Ko vavaasis pamēh to onöt non pa kon hah a neöm.

²² Eöm se vavatet nem a tah no vavaasis pe Sosenēn to sosoe non, eöm se keh tēnan akuk nem, ko hikta vavatet nem o vavaasis pamēh, eöm to pikpiuk koman hah a nem. ²³ A napan varih

to pĕnton ee po vavaasis pe Sosoenĕn, pare hikta vavattet ne o vavaasis pamĕh. Ee to te' va ne manih pa napan varih to ep a ma matĕĕre manih po siroak. ²⁴ Ee to ep ne a ma matĕĕre, pare nĕ ke ko vanun vĕvĕhĕ' hah ee pa ō nee to matan va ne. ²⁵ Ivĕhkĕk, a nap vaeŏ oah ivarih, a napan varih to sisi vavih ne o vavaasis totoopin pe Sosoenĕn to nonok non a napan, kee te' taihan e ne. Kee te' ne pa sisi vatĕh o vavaasis pamĕh. Ko hikta nat ne pa vanun a tah nee to tĕnan, ivĕhpĕhkĕk, ee to vavattet e ne pa ō no vavaasis pe Sosoenĕn to soe va non. Ko te' varih to vavattet ne o vavaasis pamĕh, ee se te' vaeŏ rakah e ne.

A Taate' Man Va Pa Kĕ E Sosoenĕn

²⁶ A napan va po vaman varih to koman ne pan, ee a nap “rorotu”, ivĕhkĕk, ee to hikta matop vavih ne a meĕre, ee to pikpiuk koman hah a nĕ. Ivĕh, ka taate' “rotu” pee, e' a tah akuk rakah. ²⁷ O “rotu” vĕh ne Sosoenĕn e Tamaara to ep non poan to maaka, pare' hikta te' non ta tah hat, iva'ih, a taate' matop o koa' nĕk, me o kĕovo amop varih to iu ne o va'aus, me a taate' te' taihan kĕh a ma taate' hat va po oeh vĕh.

2

Ea Se Iu No A Napan Kurus

¹ Ma kea me kĕn vamen, eŏm o te' va po vaman manih' pe Apuh pea e Ieesu' Kristo to te' me non o ĕhnan apuh. Ivĕh, kĕm se nat nem ep va nem manih pan, a ma meh te' to apuh oah e ne po upŏm te'. ² Ta pah te' se keh nĕ ma' ko vakum va'peh me a neŏm to ohop non a ma ohop matan vavih,

pare' vaho' non a rin gol. Ka tĚem avoe' pamĚh no a te' arus se keh ho ma', to ohop non a ma ohop vamaoan, pare pō. ³ Ke eĚn se keh nok vavih a te' vĚh to ohop non a ma ohop matan vavih, parĚn soe keah pan, "EĚn se iho' manih pa ō ihiho' vih vĚh." ParĚn soe ke a te' arus, "Sun nom ah manem." Ke', eĚn se soe pan, "Iho' ah manih po oeh pa havin moneo'." ⁴ EĚn nonok nom ataeah? EĚn to nonok va nom o te' manih, pee to apuh oah e ne po meoh upōm. EĚn to te' me nom o kokoman hat, parĚn koman nom pan, a meh te' to vih oah e non po upōm.

⁵ PĚnton nem ma kea me vamen vih peō'. E SosenĚn to vate' voh a nap arus manih pa ma muhin kurus, pan ee se ōt oah ne o vaman. Me ee se ho manih pa Matop Vih pe SosenĚn vĚh, ne' to soe vaman ke voh o te' varih to iu rakah ne poĚ. ⁶ IvĚhkĚk, eōm to hikta vataare nem a taate' ta manih pa nap arus. A nap ōt ō vōrep to pupunō' tamoan ne sih, pan ee to susun ne po to'to' peōm. Ee ivarih, to rĚh a neōm po vahutĚt. ⁷ A nap ōt ō vōrep ivarih, to sosoe vavahat ne a Ěhnan vih pe Ieesu' vĚh, to vaneah ka no neōm.

⁸ O Vavaasis pe SosenĚn, e Sunōn pea to te' non po Puk pe', to soe non pan,

"EĚn se iu rakah nom a meh te' vamanih pa ō nĚn to iu koman hah va ka nom." *Lev 19:18*

EĚn se keh vavatet nom o vavaasis vĚh, eĚn to vavatet e nom pa taate' totoopin. ⁹ IvĚhkĚk, eōm se keh nonok vavih oah varoe nem a ma meh te', parōm he' tonun nem a ma meh, eōm to nonok nem a taate' hat. Eōm to teen e nem pa hat, suk eōm to kōkōk e nem po Vavaasis pe SosenĚn. ¹⁰ A

te' se keh vavattet kurus rakah e non po Vavaasis pe Soseněn, ivěhkěk, e' to kěk a pah ō ro va po Vavaasis, e' to nok en pa hat, e' to kěk kurus rakah en pa ma Vavaasis pe Soseněn. ¹¹ A paeh a Soseněn avoe' to soe pan,

“Eěm se nat nem nonok nem a taate' te'te'vaasi',”
Eks 20:14; Lo 5:18
 pare' soe pet en pan,

“eěm se nat nem ip vamět a meh te'.” *Eks 20:13; Lo 5:17*

Ivěh, ke eěm se keh hikta nok a taate' te'te'vaasi', ivěhkěk, eěm to ip vamět a meh te', eěm to teen em pa hat, suk eěm to kěk kurus em pa ma Vavaasis pe Soseněn. ¹² Manih pa ma tah kurus něm to sosoe nem, me a ma tah ne eěm to nonok nem, a, eěm se kokoman hah nem, e Soseněn se kiiki en peěm po vavaasis totoopin pe' věh, to nonok a rora ka te' taihan kěh no o kikis va pa taate' hat. ¹³ Ivěh, kěm se vataare nem a taate' ururuan manih po upěm te', toma' e Soseněn hikta vataare a taate' ururuan manih peěm po poen ne' se kiiki a neěm. Ivěhkěk, a te' věh to vataare non a taate' ururuan, e' to antoen e non pa sun po vahutět, ko hikta se naěp non po poen ne Soseněn se kiiki a ma napan.

O Vaman Va'peh Me A Kiu Vih

¹⁴ Kěn kea me vamen, o te' se keh soe pan, ee to te' me ne o vaman, ivěhkěk, ee to hikta nonok ne a taate' vih, o vaman pee, e' a tah akuk rakah. O vu vaman kěs paměh to antoen e non pa kon hah raoe? ¹⁵ A kea ke' a vamen pa ěhnan e Kristo toma' kěkět non ta tah o ohop, ke', ta taěěn. ¹⁶ Ke eěn se keh soe ke a te' paměh pan, “E Soseněn to te'

va'peh me a nom oah! Eö' to iu no' pan, eën se te' vatö, parën nö, ko hop o ohop va pa tuvuh ko vëhva' a sioniumah, parën nö ko eën vörep, parën mahun.” Ivëhkëk, eën to hikta he' eah a tah no a te' pamëh to iu non, a, o vaato pën e' a tah akuk rakah. ¹⁷ Ke' vatoe e non po vaman pën varoe, o vaman vëh to hikta vavatvus non a taate' vih, e' o vaman to mët.

¹⁸ A pah te' to antoen kës e non pa soe pan, “Eën to te' me nom po vaman, keö' to te' me no' pa ma taate' vih varoe.” Ivëh, kö' iu no' pan, eën se vataare a neo' o vaman pën pa ö nën to hikta nonok nom ta pah tah, keö' se vataare a oah o vaman peö' manih pa ma taate' vih nö' to nonok no'. ¹⁹ Eöm to vaman e nem pan, e' to te' non a paeh a Sosoenën ro! E' to vih rakah. Ivëhkëk, o ora' hat to vaman pet va ne nën, pare rikrik rakah e ne po naöp.

²⁰ Eën a te' papön, eën se keh vaman varoe nom, ko vaman pën to hikta nonok non a taate' vih, e' o vaman pën e' a tah akuk rakah. ²¹ Suk, e sipuura, e Abraham to tavus voh a te' totoopin pa matan e Sosoenën, manih pa taate' vih ne' to nok voh pa ö ne' to vatok voh e sunai'eah Aësak to ës vamanih po he' pa tonun a pok. ²² Ivëh, ke eöm ep em po vaman pe Abraham, me a ma taate' vih ne' to nonok voh non, to kiu va'peh voh ne sih. O vaman to puh voh manih pa ma taate' vih ne' to nonok voh non. ²³ A tah pamëh to vataare non a pusun in a soe to te' non po Puk pe Sosoenën to soe non pan,

“E Abraham to vaman voh non e Sosoenën,
ke Sosoenën öt voh o vaman pe Abraham,

ivĕh, ka manih po vaman pe', e Sosoenĕn to poka' voh poan a te' totoopin.” *Jen 15:6*

Ke Abraham, ne Sosoenĕn to poka' poan e' e vakamö' pe'. ²⁴Ivĕh, ke eöm ep em, o te' to tatavus totoopin ne pa matan e Sosoenĕn manih pa ma taate' vih nee to nonok ne, e' to hikta te' non pan, o vaman varoe.

²⁵O meoh vapipino' vih ivĕh, pe köövo rĕhrĕh e Rehap. E' to tavus voh e köövo totoopin pa matan e Sosoenĕn manih pa tah ne' to nok.* Po poen ne' to kamö', ko vaho voh a nap epep kaveo manih pa iuun pe', pare' va'aus raeo, kee rusin ke pa meh hanan.

²⁶Ke' vatoe e non manih pa sionin a te' to hikta te' me non ta tuvuh, e' to mĕt. Ivĕh, ko vaman kora' to hikta vataare non a taate' vih me a kiu vih, e' me to mĕt.

3

Ea Se Matop Vavih No Pa Ma Ö Toto Va Pea

¹Kĕn kea me vamen, e' hikta te' non pan, a peo peöm se tavus o tövavaasis. Suk ea to nat e no pemöm varih a napan to vavaasis nem a napan, no e Sosoenĕn se kiiki oah rakah a möm. ²Ea kurus to nonok vapiun e no pa ma pah tĕm. A napan se keh hikta sosoe ne ta ma tah hat, ee se te' e ne o te' totoopin, ko antoen me e ne pa matop vavih o iu va po sionin. ³A tĕm ne ea to vaho' a ta aĕn manih pa rivon a hös, marĕn a ö ne' se pĕnton a ra. Ea to

* **2:25:** [E' to tavus voh e köövo totoopin pa matan e Sosoenĕn manih pa tah ne' to nok.] E Rehap to te' me voh non o vaman va'peh me a tah ne' to nok. Ep na po Puk Josua', 2:1-24.

antoen e no pa matop a rivoneah, ko vatotoopin nō e no pa sionineah. ⁴ E' to vatoe e non po parō' vĕh o apuh, no a tuvuh apuh to totoon vah non poan. Ivĕhkĕk, a tah vĕh to vatotoopin nō non o parō' apuh pamĕh, to para' sone'. Kō vavanō koe non poan pa ō ne tōvavanō to iu non. ⁵ E' to vatoe me e non pa mean a te'. E' a ō sone' va po sionin, ivĕhkĕk, e' to kĕĕkĕ koman hah a non ko vaeō non, suk a ma tah apa'puh ne' to nok.

O si' tĕkrea sone' to antoen e non pa taneo a sura' apuh manih koman a muhin. ⁶ Ka mean a te' to te' va e non manih pa sura'. E'

to puh non pa ma vu taate' hat. E' to vavapean non o sionin avoes pa ma vu hat. E' to nonok non a ma vu taate' hat manih po to'to' pea vamanih pa sura' ororan, ka sura' pamĕh to tane' no ma' po sura' ěsĕs tamoaan. ⁷ A napan to antoen e ne pa varau' a ma vu vōna' poa, vamanih po nōvan, me ra ma vu kuru', me ro iian. Ka ma tah poĕ varih te' e ne paan a matop pee. ⁸ Ivĕhkĕk, ahikta pah te' to antoen non a matop a mean a te'. E' to poa, ko para' hat, pare' te' va non manih pa ěto' hat ipip te'.

⁹ A meara, e' marĕn a kĕ a ěhnan e Apuh e Tamaara. Ivĕhkĕk, ea to te' e no sih pa vapōpōōtan a napan varih ne Sosenĕn to nok raoe, kee vatoe amot me ne pe' koman. ¹⁰ A ma taate' kĕ a ěhnan e Sunōn, me a taate' vapōpōōtan o te' to tatane' ne ma' pa paeh a rivon! Kĕn kea me a kĕn vamen a vu taate' vĕh to hikta te' non pan, e' a taate' vih. ¹¹ A ruen vih kĕs me a ruen hat to pĕt koko e ne sih pa paeh a rĕn? ¹² Kĕn kea me vamen, o naon vĕh o fik antoen kĕs e non pa voa' o voa' ōliv, ke', o ka voaĕn antoen kĕs e non pa voa' o voa' fik? Ahik! Me a kove' ruen to

puh non pa sö, to hikta antoen non a vatvus a ruen kakaak.

A Te' To Te' Me Non O Nat Vih, E' Se Nok A Taate' Vih

¹³ E' to te' pö' non ta ma te' topnineöm to te' me ne o kokoman natsean me o kokoman maaka? E' se keh te' non tah ma te' to te' va ne nĕn, a, ee se vataare in a taate' te' vatotoopin, pa ö nee to te' va ne. Me ee se nonok ne a ma tah vih pa taate' tö vĕh to tane' ma' po nat vih. ¹⁴ Ivĕhkĕk, eöm se keh te' nem o te' amamun, ko te' me nem a taate' puhio' kikis manih pa ma kupu peöm. Paröm nat nem te' me nem a taate' kĕ koman hah ĕm, suk o nat natsean peöm, suk ataeah, a taate' pamĕh se tavus va en manih po piuk. E' se koaan en pa soe man. ¹⁵ O vu nat “natsean” pamĕh to hikta tane' ma' pe Sosenĕn, me a Tuvuh Vasio'. Ahik. E' to tane' ma' po oeh vĕh, me manih pe susun po ora' hat. ¹⁶ Manih pa ö poanheh no a taate' puhio', me a taate' amamun to te' ne, a, a taate' nun to te' non nĕn, me a ma vu taate' hat. ¹⁷ Ivĕhkĕk, a napan to kon a ma vu nat natsean to tane' no ma' pe Sosenĕn, vamomoaan ee to nonok ne sih a ma taate' vivihan, me a taate' moomo, me o kokoman tö, me ee to he' vaeö ne a napan. A ma te' to te' me ne o kokoman natsean to vamatop tamoaan e ne pa va'aus o te' varih, to tataum ne a ma punis, me ee to nonok vavih ne o upöm te'. Ee to nonok ne a taate' vih to vatoe kurus non manih pa napan. Pare hikta nat ne pa piuk. ¹⁸ Ea se keh punö' rakah no pa te' vakamö' me no o upöm te', ea to nep a taate' moomo manih po to'to' pea, ke' te' va non manih po voa' tah na to nep.

4

Eöm Se He' Kēm Pe Sosenēn

¹ Eöm nat kēs e nem pa ö no a ma punis me a ma vaato vasuka' to tatane' ne ma'? Ee to tatane' ne ma' po iu amamun varih to vavapus me ne a ma komēneöm. ² Eöm to iu e nem pa ma tah, ivēhkēk, eöm to hikta öt nem. Ivēh, ke eöm vamatop e nem pa ip vamēt a meh te', me eöm to te' nem pa taate' puhio' o upöm te'. Ivēhkēk, eöm to hikta onöt nem a kon a ma tah nöm to iu nem. Ivēh, kōm te' nem pa taate' vaato vasuka' me a vapus. Eöm to hikta kon a ma tah nöm to iu nem. Suk eöm to hikta hinhin nem e Sosenēn. ³ Ka tēēm nöm to hinhin nem, eöm to hikta kokon nem a ma tah poē varih. Suk eöm to iu he' vaeö koman hah a nem, paröm viivi pinpiun e nem pee. E' a pusun in a ö no a ma hin peöm to hikta tatapiun suk ne.

⁴ Ivēh, ke eöm kēh voh em pe Sosenēn. Eöm se nat e nem pan, a te' to iu non a ma tah va po oeh vēh, e' to vatoe me e non pa te' to vakihat me non e Sosenēn. Eteh to iu vakamö' me non a ma taate' va po oeh vēh, e' se tavus en e tövakihat pe Sosenēn. ⁵ Eöm to koman vaponki' e nem pa soe vēh, to te' non po Puk pe Sosenēn to soe va non manih pan,

“A Tuvuh Vasio' vēh ne Sosenēn to vaho' voh manih pea,
to iu rakah a rora se te' varoe no manih pe'.”

Eks 20:5

⁶ Ivēhkēk, e Sosenēn to he'he' oah a rora o uru-ruan pe', vamanih pa ö no o Puk pe Sosenēn to soe va non,

“E Sosenēn to he'he' tonun non sih a nap möhmöh,

ivĕhkĕk, e' to he'he' non o ururuan pe' manih
po te' tō. *Prov 3:34*

⁷ Ivĕh, kōm se he' avoes kēm manih pe Sosenĕn. Parōm he' tonun e susun po ora' hat, ke' se rusin kĕh a neōm. ⁸ Eōm se nō vatĕt ma' manih pe Sosenĕn, ke Sosenĕn se nō vatĕt ma' manih peōm. Eōm a nap nonok hat, eōm se veo tavus a ma taate' hat kĕh o to'to' peōm. Eōm to pupunō' nem pa vatet e Sosenĕn va'peh me a taate' hat va po oeh vĕh. A taate' pamĕh to hikta te' vih non. Ivĕh, ke eōm se vavoon a ma kokoman peōm. ⁹ Eōm se te' vatamak nem, suk a ma taate' peōm, parōm okook vōrep nem! Eōm a napan to onon nem, eōm se panih parōm okook nem. Ke eōm a napan to vavaeō nem, eōm se tatamak nem. ¹⁰ Eōm se vōknah hah ĕm pa matan e Apuh, ke' se kĕ a neōm.

Eōm To Hikta Te' Nem Pan Eōm A Nap Kiiki Te'

¹¹ Kĕn kea me vameneo', eōm se nat nem vōvōhio' nem ta ma vōhio' hat piuk suk o upōm te'. Eōm se keh te' nem pa vōhio' vatonun suk o upōm te' va po vaman peōm, ke', pa kiiki raoe, me eōm to kiiki ko sosoe vōknah e nem po Vavaasis Pe Sosenĕn, nee to vavatet ne. Ka tĕēm nōm to kiiki nem o Vavaasis pamĕh, eōm to tavus va em manih pa nap kiiki. Ivĕh, ke eōm hikta te' hah va nem manih po te' to vavatet ne o Vavaasis pe Sosenĕn. ¹² E Sosenĕn varoe kuru to nok voh o Vavaasis pe', pare' tavus en a Tōkiiki. E' varoe kuru to antoen e non pa kon hah a ra, me a mirō' a ra. Ivĕh, ke' hikta vih non peōm se kiiki nem o upōm te'.

Eöm Se Koe, Ke Sosenën Vovoh Ke Non A ma To'to' Peöm

¹³ A ma paeħ peöm to sosoe nem sih pan, “Kuru, ke', sinup nemöm se nö em pa ta pah vöön apuh. Emöm se te' nem ma' nën po pöh kirismas, marën a nok a kiu moni', ko kon a ma moni' peo.”

¹⁴ Ivëhkëk, eöm to hikta nat nem pa tah se tavus sinup! O to'to' peöm to te' va non manih pa soa'pi vëh se tavus. Ka ep in eah pa si' tëem kökööt akuk, ke' hik vëvëhö' hah en. ¹⁵ Ivëh, ke' vih non peöm se soe vamanih pan, “E Apuh se keh iu non, ea se te' to'to' no, ko nonok no a tah vëh, ke', a tah va'uh.”

¹⁶ Ivëhkëk kuru, eöm to te' nem o te' möhmöh, ko këekë koman hah a nem pa soe tavus a ma kiu apa'puh nöm to iu nok nem. O vu taate' va pa kë hah ëm, e' to para' hat. ¹⁷ Ivëh, ka te' se keh nat e non pa tah totoopin ne' se nok, ivëhkëk, e' to hikta nok, a, a te' pamëh to nok en pa taate' hat.

5

Eöm A Nap Öt Ö Se Matop Nem

¹ Pënton öm, eöm a nap öt ö vörep! Eöm se ook, paröm tamak suntan, suk a ma punis se nö ma' manih peöm. ² A ma moeh tah peo vörep peöm se koa' vahik ee, ko kökörös ëen vahik ee pa ma ohop peöm. ³ A ma moeh gol, me silva' peöm se rato' ee. Ko rato' pamëh se vataare en peöm to nok voh em pa hat. E' se ëen va in a ma sionineöm manih po sura'. Eöm to ununun voh em pa ma moeh takoek vihvih peöm, ke' öök non kuru ko vatët non po Poen hah pe Sunön. ⁴ Pënton vavih öm! O voen ne eöm to hikta he' voh a nap kiu varih to rëp karas manih po tökiu peöm, ee to okook ke ne pe

Soseněn pan, e' se piun a ma taate' hat peöm. Ke Sunön A Kikis Vi to pĕnton en pa ook pa nap kiu. ⁵ A ma poen kurus nöm to te' nem manih po oeh, eöm to öt vörep voh nem a ma moeh tah vihvih, paröm vaeö ko iu voh nem a ma tah kurus poë varih. Eöm to te' voh nem pa ěĕn vörep, ka ma komĕneöm ponot vamanih pa vöna', nee to vamatop e ne pa ip vamĕt. ⁶ Eöm to vaho' voh em pa nap totoopin po vahutĕt, ko vateen em pee pa hat, paröm ip vamĕt raoe to hikta te' me ne ta hat. Kee hikta onöt ne a vapus me a neöm.

Ea Se Te' Me No A Taate' Anoeħ

⁷ Kĕn kea me kĕn vamen, eöm se te' me nem a taate' anoeħ, ke' öök po Poen ne Sunön se hah ma'. Eöm to nat e nem, a te' to te' non a rak to anoeħ non sih a ma taĕĕn vih, pe' se pu tane' po oeh. E' to te' vaes rakah non sih ko anoeħ non a uhön me a potan se vapu a taĕĕn, ke' voa' a ma voa' vih. ⁸ Ke eöm me se te' vaes nem, ko anoeħ nem. Ko te' a ma punis to tavus manih peöm. Suk o Poen hah pe Sunön to öök vatĕt en.

⁹ Kĕn kea me a kĕn vamen, eöm se koe a varek suk a ma meh upöm peöm, me a vöhio' tonun raoe. E Soseněn tome' tavus vamanih pa Te' kiiki vahutĕt, pare' kiiki a neöm, ko vateen a neöm pa hat. Ka Te' kiiki vahutĕt pamĕħ to vamatop e non pa nö ma'! ¹⁰ Kĕn kea me vamen, eöm se vavatĕt nem o vavaasis po te' vanĕnĕn soe varih, to vavaasis suk voh ne e Apuh. Ee to kon kamis voh pa ma tah, ivĕhkĕk, ee to te' vaes voh e ne, pare anoeħ ne. ¹¹ Ea to sosoe no pan, ee to te' vaeö e ne, suk ee to hikta koe rom voh. Eöm to pĕnton voh em pe Job to te' me voh non a taate' anoeħ. Paröm nat

e nem, po vasuksuk ne Apuh to nok voh a taate' vih manih pe'. Ea to nat e no, e Sunön to puh rakah non po ururuan, me a taate' kamö'.

Matop Nem Pa Ma Tah Nöm To Sosoe Nem

¹² Kën kea me a kën vamen, a tah apuh oah ivëh, eöm se nat nem nonok nem a soe kikis, vamanih pa ö neöm to iu soe nem oman. Koe a poka' o ëhnan va pa vöön va kin, ke', o ëhnan vëh o oeh, ke', a meh tah pa vakikis a soe nöm to soe. Ka tëëm nöm to iu soe nem “oman”, eöm se soe varoe kuru, “oman”, pö ne' se keh te' non “oman”. Ke', “ahik”, pö ne' se keh te' non “ahik”. Ivëh, ke eöm hikta se teen nem ta hat, po poen ne Sosenën se kiiki a neöm.

O Kikis Va Pa Taate' Hin

¹³ Eteh to te' me non a ma punis, e' se hinhin non. KeteH to hara' vaeö non, e' se vaëhëh, ko kë a ëhnan e Sunön. ¹⁴ KeteH to hara' non a moeh, e' se vaeo a nap susunön va po rotu'. Kee se hin suk poë, pare hë o vanom manih pa te' pamëh pa ëhnan e Apuh. ¹⁵ Ko hin vëh nee to hin me o vaman se vavih a te' vëh to hara' non a moeh. E Apuh se vato' en pa te' pamëh. Ke' se keh te' me non ta hat, e Sosenën se ihan anoe en pa hat pe'. ¹⁶ Eöm se vatvus vapiun a ma hat peöm, paröm te' me nem a taate' hin vapiun, marën e Sosenën se vato' a neöm. A te' va po vaman se keh hin, a ma tah apa'puh rakah se tanok. ¹⁷ E Elaëja' voh a te' to te' va e non manih pea. E' to hinhin suk voh non a uhön se nat non nus, ka uhön hikta nus voh manih po oeh po kukön kirismas me a tönim sivö me a paeh. ¹⁸ Ke Elaëja' hin hah, ka uhön nus ma', ko

vömrü o oeh, ke' vapu vavih hah en pa ma moeh tah.

A Taate' Va Pa Va'aus Hah A Te' To Nö Vapiun

¹⁹ Kën kea me a kën vameneo', ta paeh va peöm se keh nö varo käh a soe man, ka meh kea va'aus a te' pamëh, ke' hah ma', ²⁰ eöm se nat vakis nem a tah va'ih. Eteh to me hah ma' a te' nonok hat käh a taate' hat, e' to kon hah en pa apen a te' nonok hat pamëh, ke' käh en ma' pa mët. Ivëh, ke Sosenën se ihan anoe en pa ma hat peo rakah.

SOE A TO'TO'
**The New Testament in the Vasui (Tinputz) Language of
Papua New Guinea**
Nupela Testamen long tokples Vasui long Niugini

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Vasui (Tinputz) (Tinputz)

Dialect: Vasui

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f779a4b1-4c33-58ed-ae43-2686ceb877fb